

It's not easy being green

Annemarieke Spitzten, RAVON

'It's not easy being green': ware woorden van Kermit de Kikker. Als amfibie heb je te maken met onder andere vervuiling, versnippering en verdroging van je leefgebied, er zijn drukke wegen om over te steken en dan komen er ook nog invasieve exoten die hybridiseren, je prederen of de competitie aangaan om voedsel en leefgebied.

Infectieziekten en massale sterfte

Om het leven van amfibieën nog lastiger te maken zijn er ook 'Emerging Infectious Diseases' (EID): opkomende infectieziekten die in korte tijd een flink aantal slachtoffers kunnen maken. Ranavirus en chytridiomycose zijn wel de bekendste EIDs voor amfibieën. Sinds 2010 is bekend dat ranavirus in Nederland aanwezig is, en sinds die tijd is het vanaf Noord-Nederland naar het zuiden afgezaakt.

Meldingen van massale sterfte bij amfibieën komen nu uit bijna alle provincies. Ranavirussen treffen zowel kikkers, padden als salamanders. Een uitbraak start vaak dramatisch, maar daarna neemt de intensiteit af. Desalniettemin kan een populatie als gevolg van een ranavirus-uitbraak volledig verdwijnen. Zeker voor zeldzame soorten, kan een uitbraak desastreus zijn.

Vuursalamander. (Foto: Jelger Herder)

De huidziekte chytridiomycose wordt veroorzaakt door twee schimmels: *Batrachochytrium dendrobatidis* (Bd) en *B. salamandrivorans* (Bsal). De eerstgenoemde is een schimmel die mondiaal voor massale sterfte bij amfibieën zorgt (kikkers, padden en salamanders), en waardoor soorten ook al zijn uitgestorven.

Paartje Alpenwatersalamander. (Foto: Jelger Herder)

In Nederland is Bd ook aanwezig bij inheemse soorten, maar hebben we (nog) niet de massale sterfte zoals elders in Europa en de wereld. Bsal zorgt echter al wel voor grote problemen bij onze salamanders. Deze in 2013 ontdekte schimmel treft salamanders en eet letterlijk de huid weg. De schimmel is nu ook op drie locaties in België gevonden en op één plek in Duitsland. Tevens is Bsal aangetroffen in gehouden salamanders in Engeland en in Duitsland.

Belangrijk is dat we met z'n allen alert zijn op sterfte bij amfibieën, en mocht u iets verdachts zien, geeft u het dan alstublieft door. Het voorkómen dat zowel ranavirus als chytridiomycose zich snel kunnen verspreiden, is iets waar we gezamenlijk aan kunnen bijdragen. Wees terughoudend met het bezoeken van verschillende amfibierijke locaties per dag, en desinfecteer veldmaterialen, laarzen en schoenen. Op www.ravon.nl staat een hygiëneprotocol met meer informatie.

Oproep

Help mee onze prachtige salamanders te behouden; meld verdachte sterfte en ken de risico's van je buitenactiviteiten (Foto: Jelger Herder).

Contact opnemen kan via Annemarieke Spitzten, a.spitzten@ravon.nl, via facebook (ravonNL) of via twitter (@RAVON).